

Ekonomike sa bez oživenia investícií nebude dariť

❖ Ako sa zmenil výhľad pre ekonomiku v posledných mesiacoch?

- Opäť zhoršujeme výhľad pre ekonomiku. Rast sa bude v nasledujúcich rokoch pohybovať okolo 2 percent a dlhodobejšie vyhlídky sú ešte slabšie.
- Európe a v rámci nej Slovensku sa nedarí konkurovať na svetových trhoch, v dôsledku čoho sa náš priemysel trápi.
- Doma prichádza konsolidačný balíček a ten bude tlmiť schopnosť a ochotu domácností míňať viac.
- Ohlásené zmrazenie cien energií pomôže životnej úrovni domácností v roku 2025. Je však bremenom pre verejné financie a nemotivuje k úspornosti v spotrebe plynu, čo je dôležité z pohľadu ochrany životného prostredia.
- Navyše, neistota ohľadom formy a miery pomoci s cenami energií v ďalších rokoch pretrváva.

❖ Prečo budú investície kľúčom k rastu?

- Vývoz a spotreba domácností tradične ťahajú našu ekonomiku dopredu. Na budúci rok budú zrejme v útlme.
- Časť rastu investícií súvisí s pokračujúcim nábehom novej výroby v automobilovom priemysle.
- Čakajú nás tiež posledné dva roky možného čerpania zdrojov z Plánu obnovy EÚ. Doteraz sme z nich vyčerpali len veľmi málo a veľa času a príležitostí dočerpať, čo máme k dispozícii, nezostáva.
- Investíciám tiež pomáhajú postupne sa znižujúce úrokové sadzby v eurozóne.
- Tie klesajú vďaka postupnému návratu inflácie na dvojpercentný cieľ Európskej centrálnej banky. Ekonomiku eurozóny a rast cien už nie je potrebné brzdiť v takej miere, pričom vyššie úrokové sadzby hrali práve v tomto kľúčovú úlohu.

❖ A ako to bude s infláciou u nás?

- Očakávame, že v budúcom roku sa zrýchli na úroveň okolo 4 %. Bez pomoci s cenami energií by sa rast cien zrýchľoval až k 5 %.
- Inflácia zostane na vyšších úrovniach dlhšie a bude patriť medzi najvyššie spomedzi všetkých krajín eurozóny.
- Jej presný vývoj bude v zásadnej miere závisieť aj od politiky vlády v oblasti cien energií v najbližších rokoch.
- Opäť pocítíme v našich peňaženkách aj rast cien potravín.

❖ **Vráťme sa k rastu a investíciám. Prečo rastieme tak pomaly?**

- Slovenská ekonomika lapá po dychu.
- Dočasne jej ešte nádych doprajú jednorazové vplyvy, ako sú investície v automobilkách alebo peniaze z EÚ. To miestami ešte drží rast ekonomiky mierne nad 2 %.
- V ďalších rokoch tieto dočasné vplyvy odznejú a naša ekonomika začne viditeľne strácať dych, ak ju dovedy nezačneme zásadným spôsobom modernizovať.
- Súčasťou modernizácie musia byť aj investície, súkromné i verejné. Tie je potrebné nasmerovať do infraštruktúry, technologického vybavenia, ale aj do vedy, výskumu a inovácií.
- Platí to nielen pre Slovensko, ale pre celú EÚ. Veľmi by pomohlo, keby sme začali viac a bezbariérovo obchodovať naprieč rôznymi krajinami aj v odvetví služieb, vrátane tých finančných.

❖ **Ekonomika porastie pomalšie. Znamená to, že bude nezamestnanosť rásť?**

- Očakávame, že zamestnanosť zostane stabilná.
- Ak aj ľudia prídu o prácu, nových pracovných príležitostí by malo byť aj naďalej dost.
- Naša spoločnosť starne. Čoraz viac ľudí odchádza do dôchodku, dostupnej kvalifikovanej pracovnej sily je menej.
- Ekonomika je už dokonca odkázaná na pravidelný príchod novej pracovnej sily z cudziny, aby sa zaplnili voľné pracovné miesta.
- Aj z tohto dôvodu je rast miezd naďalej pomerne rýchly. Po ohlásení zamrznutí cien energií očakávame, že aj v budúcom roku by kúpna sila platov mala v priemere viditeľne rásť.

❖ **Ceny energií sú významným zdrojom neistoty. Je šanca, že vývoj bude výrazne odlišný od predpovedí aj z iných dôvodov?**

- Hlavným ďalším zdrojom neistoty je geopolitické dianie. Prípadné obchodné vojny by citeľne oslabili našu ekonomiku, ktorej blahobyt je naviazaný na plynulý chod svetového obchodu.
- Rast môže byť pomalší, aj keď sa nám nebude dariť čerpať zdroje z Plánu obnovy v takej miere, ako čakáme. Čaká nás tiež zrejme ďalšia konsolidácia.
- Novým zdrojom neistoty od roku 2027 je zavedenie emisných povoleniek v oblasti dopravy a bývania v rámci boja s klimatickými zmenami. Na slovenského spotrebiteľa by toto rozšírenie spoplatnenia znečisťovania prostredia malo mať nepomerne veľký vplyv vzhľadom na podiel energií a pohonných látok na celkovej spotrebe. Presný dosah je však zatiaľ ťažké vyčíslit.